

نوجوانان را واقعاً

گفتگو با محمدصادق باطنی مدیر

نیره رضایی مطلق گفت و گو
محمدصادق باطنی مدیر شبکه امید، که پیش از این مدیر مجتمع آموزشی پژوهشی شهید آوینی صداوسیما بود با شناخت و علاقه‌مندی‌اش به نوجوانان امیدوار است از طریق هم‌افزایی ظرفیت‌های ساختاری و محتوایی در حوزه کودک و نوجوان نقشه راه جامع شبکه برای رسیدن به اهداف سند تحول رسانه ملی در حوزه کودک طراحی کند. شبکه امید در سال ۹۶ با هدف ساخت الگو و فرهنگ و محور قرار دادن نوجوانان با مدیر بیت مهدی سالم، شکل گرفت. اگر چه انتظار می‌رفت که مدیران شبکه امید، از لحاظ شناخت مخاطبان اصلی‌شان که ۱۲ تا ۱۸ سال سن دارند، جلوتر از مدیران شبکه‌های دیگر باشند و باشناخت نیز نوجوان امروز، برنامه‌های با کیفیت روانه آنتن کنند اما نبود شناخت دقیق از نیازها، موضوعات جذاب و مورد توجه مخاطب و ویژگی‌های روان‌شناختی او این شبکه را چندان موفق نشان نداد. انتخاب محمدصادق باطنی، که در حوزه مستندسازی، اجرا، کارگردانی و برنامه‌سازی دستی دارد و پیش از این ارتباط مؤثری با نوجوانان برقرار کرده، مدیران سازمان را برای طراحی نقشه راه جامع امیدوار کرده است. خواسته‌ها سازمان صداوسیما از او به عنوان مدیر جوان رسانه ملی، اولویت قرار دادن محتوا در تولید و تأمین آثار ویژه کودکان و نوجوانان و توجه به شکل‌گیری و ارتقای دو عنصر هویت و عدالت در مخاطبان است. ضمن این‌که، استفاده حداکثری از ظرفیت‌های هنر منهد در حوزه کودک و مراکز فعال در این زمینه برای تولید برنامه‌های فاخر، نیز مدنظر رسانه ملی است. در هفته نوجوان با وی که تیرماه امسال با حفظ سمت، به عنوان سرپرست شبکه کودک منصوب شده است، از رویکردهای پیش‌برای برنامه‌ریزی و برنامه‌سازی برای مخاطب نوجوان گفت‌وگو کردیم.

تعریفی که شما از نوجوان امروزی و میزان علاقه‌مندی‌اش به تلویزیون دارید چیست؟

زمنی صحبت از علاقه‌مندی نوجوان به تلویزیون می‌شد و تلویزیون یکی از مهمترین سرگرمی‌های نوجوانان بود اما با ورود شبکه‌های اجتماعی، گیم استریم و بازی‌های رایانه‌ای و هر آن‌چه در فضای مجازی تعریف می‌شد مخاطب نوجوان از تلویزیون کوچ کرد و ما با ذائقه جدیدی از کشف نسل امروز در جهان از رسله‌ها روبرو شدیم که عملاً تلویزیون در آن جایگهی ندارد. شبکه امید تلاش می‌کند در دنیای رسله‌های امروز و در سیل عظیم شبکه‌های اجتماعی مجازی و تولیدات بی‌حدوحصر رسانه‌ها و شبکه‌های دنیا، حرفی برای گفتن داشته باشد.

برای بزرگ کردن و هموار کردن مسیر ارتباط با نوجوانان اولین گام را چگونه برداشتید؟

درک این موضوع که زبان برودکست، یک طرفه و یازبان نوجوان متفاوت است و برای تفاهم و مفاهمه باید وارد فضای برودند شویم درک مهمی است که اولین راه ارتباط با نوجوانان را برای ما باز می‌کند.

مهمترین دغدغه نوجوان امروز را در چه موضوعی می‌بینید؟

بحث هویت در نوجوانان و تلاش برای این‌که بدون سوگیری و گارد یک نوجوان را نسبت به این محتوا تعریف کنیم بسیار اهمیت دارد. ما به استناد به این‌که می‌گوییم «وماهیچ رسولی در میان قومی نفرستادیم مگر به زبان آن قوم تا بر آن‌ها بیان کند». تلاش کردیم خود را به زبان نوجوانان این نسل مجهز کنیم. مهمترین دغدغه نوجوان امروز هویتش است. پرسش‌های ریشه‌ای درباره خودش و چیستی و هستی‌اش که اگر سطحی پاسخ داده شود ما باخته‌ایم. اکنون شرق و غرب در حال عملیاتی کردن اهدافشان در حوزه سینما و بازی هستند و بایسته‌هایی که آماده می‌کنند نوجوان را به سمتی می‌برند که پلنکسش را آن‌گونه که بر سیاست و تمایلاتشان مبتنی است می‌دهد، به همین سبب در شبکه امید مباحث هوادار شدن را جدی گرفتیم و بسته‌های هویتی را در برنامه‌هایی مانند «پاس گل» و «باشگاه امید» گنجاندیم.

شما چگونه به این زبان درست‌تر دیک می‌شوید؟

ما تلاشمان را می‌کنیم تا بتولیم زبان گفت و گوی نسل جدید را به قدر بضاعت خودمان تقویت کنیم. این نگاه چون در رسانه تجربه نشده و یا کم تجربه شده حتماً بدون خطا نیست اما هدفش درست است و باید اجازه دهید در مسیری که طی می‌کنیم بنا به بازخوردها خود را اصلاح کنیم و به زبان مخاطب‌تر دیک شویم. چون باید تجربه کنیم تا آن‌چه می‌خواهیم محقق شود.

مهمترین راه ارتباط با نوجوان را در چه مسیری می‌بینید؟

پیدا کردن زبان مشترک مهمترین راه ارتباط با نوجوانان است.

ما بخش سومی هم داریم که میدان یا باشگاه امید است و این سه با هم سپهر رسانه‌ای نوجوانان را معنی می‌بخشد. این باشگاه قرار است با نوجوانان ارتباط برقرار کند و نوجوانان مستعد را که علاقه‌مند به فضای هنری، فرهنگی و رسانه‌ای هستند را به صورت ویژه شناسایی و معرفی نماید. اما اتاق فکر و هسته مرکزی این باشگاه کسانی هستند که رسله و کودک را می‌شناسند. بحث دیگر ما «باشگاه نهال» است که بعد از باشگاه نهال، بچه‌ها وارد باشگاه امید می‌شوند. در رده سنی پس از دبستان هم در حال حاضر باشگاه امید در خصوص شکوفایی توانمندی‌های نوجوانان فعال است. فعالیت باشگاه نهال به زودی آغاز خواهد شد و در حال حاضر مقدمات و بسته‌های کار آماده شده و به زودی نحوه عضویت در باشگاه نهال را برای کودکان و خانواده‌ها اعلام خواهیم کرد.

نوجوان امروز می‌خواهد نیازهایش را در رسانه ملی ببیند آیا این فضا فراهم است؟

نوجوان امروز نیازهای متفاوتی دارد. در زمینه هدایت تحصیلی دنبال کمک است. نیاز به دیده شدن در فضای مهارت‌های اجتماعی و استعدادها متفاوتش دارد که اگر آن را در تلویزیون نبیند در جای دیگر پیدا می‌کند. و ما هیچ مایه‌ای برای برآورده کردن این نیازها روی آنتن نداریم.

این نیازها تا چه اندازه در فضای اهداف دوره جدید می‌گنجد؟

ما با دلستن این نواقص سند تحول را تهیه و بر اساس دسترسی‌ها و مصالح‌مان برنامه‌ریزی می‌کنیم. ضمن این‌که باید در برنامه پیوست میدانی داشته باشد تا نوجوان امروز ما را با نیازهایش همخوان ببیند. هدف ما در دوره جدید تعامل بیشتر فعالان حوزه کودک در تلویزیون و آماده کردن فضا برای ورود افراد جدید است. تلاش می‌کنیم برخی عرصه‌هایی که در زمینه نوجوان دچار انسداد است را به دست خود نوجوانان آزاد و فعال کنیم.

پوشش‌های متعدد شبکه امید، در این مدت مؤثر بوده‌اند؟

نوجوانان مشتاق مشورت هستند و دوست دارند با کسی در دودل کنند این اتفاق زمانی رخ می‌دهد که رسله میل نوجوان را بشناسد و بداند نیاز او چیست و بنا به مصلحت، درست او را هدایت کند. پس ما با سه‌گانه میل نوجوان، نیاز نوجوان و مصلحت نوجوان روبرو می‌شویم که اگر بتوانیم هر سه را تأمین کنیم حتماً موفق خواهیم بود. اما در هیچ کدام از این‌ها تاکنون کاری نکرده‌ایم و روبرو به هر کدام از آن‌ها نیازمند اعتماد کردن است تا تکلیف‌مان را با نوجوان مشخص کنیم.

نگاه پیش‌رو در شبکه امید را چگونه ترسیم می‌کنید؟

من نگاه روشنی از مسیر پیش‌رو در شبکه امید دارم. دانش‌آموزان مخاطب مترامک هستند و دسترسی به آن‌ها در میدان آسان است. اما این‌که بخواهیم نگاه آن‌ها را به خود معطوف کنیم آن هم در رسانه تلویزیون فقط به یک آنتن اکتفا نمی‌کنیم بلکه به سپهری فکر می‌کنیم که قرار است در همه حوزه‌ها نگاه به مسئله نوجوان داشته باشد. این سپهر رسانه‌ای بخشی در برودکست و آنتن شبکه امید است و بخشی دیگر با عنوان «مثبت امید» در تلویزیون، ترکیبی از محتوا و سرویس‌های تعلیمی که شامل سرویس گیم استریم، شهروند خبر نگار و... است.

راه‌اندازی باشگاه امید را تا چه اندازه در پیشبرد اهداف شبکه مؤثر می‌دانید؟

باشگاه امید، قرار است اولین تشکل نوجوانانه کشور باشد. ما از ظرفیت‌های مغفول استفاده می‌کنیم تا اتفاقاً در کشور رقم بخورد و این باشگاه به شبکه‌ای زنده در پاسخگویی به نیازهای روز نوجوانان در زمینه‌های مختلف جهادی، انتخاب رشته، سرگرمی، تفریح، فوتبال و جام جهانی تبدیل خواهد شد. اصلی‌ترین کار باشگاه این است که این ظرفیت‌ها را به کار گیرد، آن‌ها را فعال کرده و به دیگر ظرفیت‌ها وصل کند. در نهایت اعضای باشگاه به تولیدکنندگان اصلی رسله تبدیل می‌شوند.

با افتتاح «باشگاه نهال» پس از باشگاه امید، چه برنامه و طرحی برای فعالیت رسانه‌ای در حوزه کودک و نوجوان دارید؟